

NEDEN VE SONUÇLARI İTİBARIYLA ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BARINMA SORUNU

Reasons And Results Of University Students' Housing Problem

Hüseyin Zahid KARA

Arş. Gör., Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, zkara@sakarya.edu.tr

Mehmet AYKUL

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi mehmetaykul@hotmail.com

Aslı Berna PULAT

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, asliberna.pulat@saglik.gov.tr

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Geliş: 21 Mart 2019

Kabul: 14 Nisan 2019

Anahtar Kelimeler:

Üniversite, öğrenciler, barınma, sorun

© 2019 PESA Tüm hakları saklıdır

ÖZET

Üniversite eğitimi ilk yılından itibaren, öğrencilerin biyo-psiko-sosyal açılardan büyük ve ani değişimler yaşadığı bir döneme karşılık gelmektedir. Öğrenciler yeni ve farklı bir eğitim sistemine dâhil olma mücadelesini vermiş ve bunu başarmış olmakla birlikte, ilk yıldan başlayarak bu sisteme ve sistemin getirdiği değişikliklere adapte olma mücadelesini sürdürmektedir. Bu mücadelelerden en önemlilerinden birisi de barınma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Üniversite eğitimi, öğrencilerin çoğunlukla mekânsal olarak yer değiştirmesini gerekli kılmaktadır. Bu durum, yeni bir sosyal ve duygusal çevre anlamı taşımakla birlikte aynı zamanda yeni bir fiziksel çevre anlamına gelmekte ve barınma yeri ihtiyacını ilk sıradan gündeme taşımaktadır. Gerçekleştirilen araştırmada, üniversite öğrencilerinin barınma yeri tercihleri ve barınma yerine ilişkin sorunları ortaya koyularak barınma sorununun ilişkili olduğu diğer sorun alanlarına değinilmiştir. Nicel araştırma yöntemine başvurulmuş 392 üniversite öğrencisiyle gerçekleştirilen betimsel nitelikteki bu çalışmada, frekans tabloları ve ki-kare testlerine yer verilerek bulgular ortaya konulmuştur. Elde edilen veriler ışığında üniversite öğrencilerinin barınma sorununun ekonomik faktörlerle birebir ilişki kurduğu, öğrencinin sağlık kaygısı ve yalnızlık hissi üzerinde de doğrudan etkisi olduğu görülmüştür. Biyo-psiko-sosyal sağlığın korunması, akademik başarının geliştirilmesi ve öğrencilerin eğitim hayatlarına odaklanabilmeleri adına barınma yerinin önemli bir sorun olarak karşımıza çıktığı ve bununla ilgili uygulamaların yetersiz kaldığı görülmektedir.

ARTICLE INFO

Article History:

Received: 21 March 2019

Accepted: 14 April 2019

Keywords:

University, students, housing, problem.

© 2019PESA All rights reserved

ABSTRACT

University education corresponds to a period in which students experience major and sudden changes in bio-psycho-social aspects. The students have struggled to be included in a new and different education system and have succeeded in this, and have been struggling to adapt to this system and the changes introduced by the system starting from the first year. One of the most important of these struggles is the issue of housing. University education often requires the students to relocate spatially. While this means a new social and emotional environment, it also means a new physical environment and places the need for housing on the first ordinary agenda. In the research conducted, it was revealed that university students' housing preferences and their problems related to housing. In addition, other problems related to housing problems are addressed. In this descriptive study of 392 university students by applying quantitative research method, frequency tables and chi-square tests and the findings are presented. In the light of the data obtained, it was seen that the housing problem of university students had a one-to-one relationship with economic factors. In addition, housing had a direct effect on the student's anxiety about own health and loneliness. It is seen that shelter is an important problem in order to protect bio-psycho-social health, to improve academic success and to focus on students' educational life. And it can be said that the applications related to this are insufficient.

GİRİŞ

Üniversite, insanın erinlik döneminin sonlarına denk gelmekle birlikte genç yaştaki öğrencinin tecrübe ettiği köklü değişimlerin barındıran bir eğitim dönemini ifade etmektedir. Uzun süreli çabalar sonucunda üniversite eğitime başlama hakkı kazanan öğrencilerin bir kısmı istediği bir bölüme yerleşirken bir kısmı da istediği bölümü kazanamamış olmakla birlikte farklı bir bölümü kazanmış olmanın karmaşık sevincini yaşamaktadır.

Üniversiteye yerleşen öğrenci ergenlik dönemi sorunlarının yanında; evden ve aileden ayrı kalma, arkadaş çevresinden ayrı kalma, yeni bir arkadaş çevresi edinme sürecine girme, gelecekte sürdüreceği mesleğin eğitime adapte olma, iş kaygısı (Özkan ve Yılmaz; 2010: 155), beklediğini bulamama, duygusal ilişkilerinden uzak kalma, kendini yalnız hissetme, ekonomik geçim mücadelesi verme, sosyo-kültürel farklılıklara uyum sağlama, yerel ve iklimsel farklılıklara uyum sağlama gibi pek çok süreç ve problem içerisinde bulunmaktadır.

Yükseköğretim Kurulu'nca yayımlanmış verilere göre; 2016-2017 eğitim-öğretim yılı içerisinde Türkiye genelinde eğitim almış olan 2.555.926 ön lisans öğrencisi, 4.071.579 lisans öğrencisi, 480.215 yüksek lisans öğrencisi ve 91.267 doktora öğrencisi bulunmakta ve her geçen yıl öğrenci sayısının arttığı görülmektedir (YÖK, <https://istatistik.yok.gov.tr>, et: 30.03.2018). Ülke genelinde çeşitli programlarda eğitim almakta olan öğrenci sayısının çokluğu bu kimselerin ihtiyaçlarının ve beklentilerinin çokluğu ve çeşitliliği anlamına gelmektedir. Tüm bu gereksinimi karşılayacak uygulama ve hizmetlerin yetersiz kalması da ülkenin önemli bir bölümüne karşılık gelen bu grubun bir takım sorunlarla karşı karşıya kalmasına sebep olmaktadır.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BARINMA SORUNLARI

Barınma, olumsuz iklim ve çevre şartlarından sakınma, güvenlik ve mahremiyet gibi konularda bir çözüm niteliği taşımakla beraber bireylerin hayatlarını belirli bir standart çerçevesinde sürdürebilmesini sağlayan temel seviyedeki insan ihtiyaçlarından birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Maslow (1943) "İnsan motivasyonunun teorisi" adlı çalışmasında barınma ihtiyacını beslenme, nefes alma, su içme, uyku gibi temel gerekliliklerin hemen üst basamağında tanımlamıştır.

Üniversite eğitime geçişle birlikte çoğunlukla bulunduğu şehri değiştiren öğrenciler ilk olarak kendilerine uygun kalacak yer arayışına girmektedir. Kalacak yer seçimine giren öğrenciler bu süreçte; konfor, üniversiteye yakınlık, ulaşım imkânları ve kolaylığı, fiyat uygunluğu, bağımsız harekete uygun bir ortam ve çevredeki imkânlar gibi birtakım koşulları dikkate almaktadır. Bunlardan hareketle; devlet yurdu, özel yurt, apart, ev, pansiyon, akraba evi, dernek ve vakıf evleri gibi yerlerde yaşamayı tercih etmektedirler. Önemli sayılabilecek bir öğrenci grubunun ise daha rahat hareket edebilecekleri şehirleri ve aileden uzaklaşmayı tercih ettikleri görülmektedir.

Ortaçağ döneminde üniversite niteliğindeki eğitim hizmeti sunan yerlere sağlanan özel haklar içerisinde, ders veren öğretim elemanları ile ders almakta olan öğrencilerin "barınma yerinin sağlanmasının kolaylaştırılması" maddesi bulunmaktadır (Rukancı ve Anameriç, 2004).

Burada, üniversite eğitiminde barınma durumu ve sorunuyla ilgili geçmişin ne kadar eskiye dayandığı görülmektedir. Üniversite eğitimiyle beraber çoğunluğu ailesinden koparak farklı bir şehre veya ortama gitmek durumunda kalan öğrencilerin barınma konusunda karşılaştığı sorun en çok karşılaşılan ve en önemli sorunlardan birisidir. Çünkü barınma yeri aslında içerisinde; güvenlik, korunma, ısınma, beslenme, ders çalışma, sağlıklı yaşam gibi pek çok temel gereksinimin karşılandığı bir ortamı ifade etmektedir. Barınma yerinin kalitesi ve bu koşulları ne kadar sağladığı öğrenci üzerinde doğrudan etkili olmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin genel olarak üretime katkıda bulunmaya –tam olarak- başlamamış tüketici bir grubu oluşturması ve ihtiyaçları noktasında ailelerine bağımlı olmaları, barınma ihtiyacı konusunda maddi problemlerin önemli bir yeri olduğunu göstermektedir. İstanbul Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Birimi'nin 425 öğrenciyle gerçekleştirdiği araştırma kapsamında öğrencilerin aylık bütçelerindeki en büyük harcama kaleminin %36,4 ile barınma masrafları olduğu belirlenmiştir (Özer

ve Kurtaran, 2009:2, tr.scribd.com, et: 14.03.2018). Benzer şekilde İkiz'in (2008: 99-100) çalışmasında devlet yurdunda barınan öğrencilerin devlet yurdunu tercih etme sebeplerine ilişkin soruya; öğrencilerin %54,4'ü maddi yönden uygun olması cevabını vermiştir. Buna karşın aynı araştırmada yetersiz işletme hijyeni, ders çalışma mekânlarının sınırlılığı ve barınma imkânlarının yetersizliği olarak karşımıza çıkmıştır.

Barınma sorunuyla ilgili yapılan araştırmalarda; ders çalışma, ısınma ve hijyen (Güldiken ve Özekicioğlu, 2004), barınılan yerin giderini karşılama, ders çalışma ortamının yetersiz olması, arkadaşlarla anlaşamama ve ulaşım problemleri (Filiz ve Çemrek, 2007) karşımıza çıkmaktayken barınma sorununun davranış ve tutum üzerindeki etkilerini saptamaya yönelik Rodger ve Johnson (2005; akt. Yıldırım, 2016: 34) tarafından yapılan diğer bir araştırmada ise süit tarzda binalarda yaşayan öğrencilerin koğuş/yurt tipi binalarda yaşayanlara göre daha fazla aktif oldukları ve çevrelerine aidiyet gösterdikleri buna karşın koğuş/yurt tipi binalarda yaşayan öğrencilerin süitlerde kalanlara göre daha fazla çekingen tavırlar sergiledikleri belirlenmiştir.

Ersoy ve Arpacı (2003)'nin çalışmasında, üniversitede öğrenim görmekte olan ve konutta kalan öğrencilerin neredeyse yarısının (%48) konutlarının sorunlu olduğu görülmüş ve öğrencilerin mevcut konutlarını tercih etme sebeplerine yanıt olarak ilk sırada (%27,8) kirasının uygun olması ve ikinci sırada ise okula yakın olması (%20,8) gelmiştir. Konut tercihinde ekonomik sebeplerin ön planda olması öğrencilerin akademik başarılarını ilk sırada gözetmesini engellemektedir. Kalınan konutta kira payının düşmesi için öğrencilerin evi paylaştığı kişi sayısının artması, sağlıklı bir çalışma ortamının azalmasına, hijyen sorunlarına, anlaşma ve uyum problemlerine neden olabilecektir.

Barınma yerinin öğrenciler üzerindeki etkilerini özetler nitelikteki bu araştırmalar ışığında, sağlıklı bir barınma ortamının öğrencinin ekonomik, sağlık, akademik ve davranışsal etkilerinin önemli olduğu görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin farklı bölüm ve alanlarda eğitim alıyor olmasının, kişilik yapılarının farklı olmasının, yaşlarının ve kültürlerinin farklı olmasının, özellikle yurt gibi toplu barınma ortamlarında karşılaşan ve/veya beraber aynı odayı paylaşan öğrenciler arasında uyum ve anlaşma sorunlarına sebep olabileceği de bir diğer konudur. Bu durum olumsuz sonuçların aksine ortaya bir uyumun çıkmasına da sebep olabilecektir fakat bu noktada öğrencilerin doğru iletişim kurması ve ortak bir anlayış sağlanması noktasında görev yapacak, rehber ve katalizör niteliğindeki meslek elemanlarının rolleri önem arz etmektedir.

Ayrıca üniversite öğrencilerinin barınma yeri ayarlama öncesinden barınma yerinden ayrılanlara kadar geçecek süreçte karşılaşacağı farklı boyutlardaki sorunlarla ilgili üniversite tarafından korunması ve desteklenmesi, öğrencinin akademik başarısını ve performansını arttıracaktır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Gerçekleştirilen araştırmada kullanılan nicel yöntem ele alınan olay veya olgunun nesnelleştirilmesi ile toplanan verilerin gözlemlenebilir, ölçülebilir ve somut bir şekilde ifade edilebilir bir şekilde yorumlanmasını sağlayan bir araştırma metodu olarak kullanılmaktadır. Üniversite öğrencilerinin barınma sorunları, üzerinde çeşitli çalışmalar yapılmış bir konu olup bu çalışmaların büyük bir kısmında nicel yöntemden faydalanılmıştır. Geniş kitlelerle çalışma yapılırken hem sınırlılıklar hem de çıkarımların daha sağlıklı olması hususundaki gereksinim, nicel yöntemi bir adım öne çıkarmaktadır.

Nicel araştırma metodolojisinden faydalanılan bu çalışma, elde edilen verilerin işlevselliği değerlendirildiğinde betimsel bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırma evrenini, Sakarya Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem ise bu evren içerisinde aşağıdaki hususlara göre seçilmiş olan 392 öğrenciden oluşmaktadır.

Örneklemin seçiminde cinsiyet ve sınıf düzeyi dağılımlarının dengeli olabilmesi için kotalı örneklemden faydalanılmıştır. Kota faktörüne göre uygun öğrencilerin seçiminde ise gelişigüzel örnekleme metoduna başvurulmuştur. Araştırma örnekleminin belirlenmesinde %95 güven düzeyi ve %5 hata payı aralıkları dikkate alınmıştır. %95 güven düzeyi ve %5 hata payı aralığında, 100.000 kişilik evrende 383 kişinin, 1.000.000 kişilik evrende ise 384 kişinin temsiliyeti sağlayacak gruba oluşturmaktadır (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004: 50). Gerçekleştirilen araştırmada ise tüm bu verilerden

hareketle 392 katılımcı sayısına ulaşılmıştır.

ÖLÇME ARAÇLARI

Araştırmanın veri toplama sürecinde faydalanılmak üzere alan taraması yöntemiyle anket tekniği uygulanmıştır. Her biri katılımcıların belirli alanlarda karşılaştıkları sorunları belirlemeye yönelik 5'li likert tip şeklinde oluşturulmuş ve sırasıyla “kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, ne katılıyorum ne katılmıyorum, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum” yanıt seçeneklerine sahip envanterden faydalanılmıştır.

Faydalanılan envanter, Feriha Baymur (1965) tarafından hazırlanan “öğrenci sorunları envanteri”nin Kacur ve Atak (2011) tarafından geliştirilmesi sonucu ortaya koyulmuştur. Araştırmanın hedefleri doğrultusunda envanterlerdeki sorulara son hal verilmiş ve envanter katılımcılara uygulanmıştır.

VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin barınma sorunlarını ve bu sorunların görülme sıklıklarını belirlemede, kullanılan soru envanteri ile olasılık dışı olarak belirlenen örneklem üzerinden verilerin elde edilmesi amaçlanmıştır. Uygulanan araştırma formu, 5'li likert tip formatındaki sırasıyla “kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, ne katılıyorum ne katılmıyorum, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum” seçeneklerine verilen cevaplar üzerinden ayrıştırılmıştır ve buna bağlı yorumlamalar yapılmıştır.

Araştırma formunun gönüllülük esasına dayanarak üniversite öğrencilerine yüz yüze uygulanması ile araştırma verileri toplanmıştır. Araştırma gerçekleştirilmeden önce soruların katılımcılar tarafından anlaşılabilirliğini, açıklığını ve gerekliliğini test etmek üzere 25 kişilik bir grupta ön test yapılmış ve araştırma formunun son hali oluşturulmuştur.

VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Araştırma formu ile elde edilen veriler SPSS 22.00 programı aracılığıyla analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Analiz aşamasında öğrenci sorunları soru envanteri ve demografik sorular arasındaki istatistiksel ilişkilerin test edilmesi amacıyla ki-kare testleri uygulanmıştır. Bulgular anlamlılık değerinin $p < 0,05$ olma durumuna göre yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Sosyo-Demografik Bulgular

Bu başlık altında katılımcıların uygulanmış olan araştırma formu sorularına vermiş oldukları cevapların frekanslarına, verilen cevapların çaprazlanmasıyla elde edilen tablolara ve çapraz tabloların istatistiksel olarak anlamlılık düzeylerini görmeye yarayan ki-kare testlerine yer verilmiştir.

Tablo 1: Cinsiyet

Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Kadın	216	55,1
Erkek	176	44,9
Toplam	392	100,0

Araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin cinsiyet durumları incelendiğinde, katılımcıların %55,1'inin kadın ve %44,9'unun erkeklerden oluştuğu görülmektedir. Böylece cinsiyetin uçlarda bir dağılım göstermesi engellenerek sabit değişken olarak ele alındığında daha tutarlı sonuçlar vermesi amaçlanmıştır.

Tablo 2: Yaş

Yaş	Sayı	Yüzde
18-20	132	33,67
21-23	231	58,93
24-28	29	7,4
Toplam	392	100,0

Araştırma kapsamında elde edilen veriler ışığında, katılımcıların yaş durumu, analizlerde kolaylık sağlanması için 18-20, 21-23, 24-28 aralıklarında gruplanmıştır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin üçte biri (%33,67) 18-20 yaş aralığındadır. 21-23 yaş aralığındaki öğrenciler araştırma grubunun yarısından fazlasını (58,93'lik) kapsamaktadır. Geriye kalan %7,40'lık bir kesim ise 24-28 yaş aralığındaki öğrencilerdir. Araştırmaya katılan gençlerin çoğu 3. ve 4. sınıf öğrencisi olup temelde sorunları yaşayan ve bir şekilde baş etme başarısı gösteren öğrencilerdir.

Tablo 3: Kardeş Sayısı

Kardeş Sayısı	Sayı	Yüzde
1	21	5,4
2	159	40,6
3	125	31,9
4	64	16,3
5	16	4,1
6+	7	1,9
Toplam	392	100,0

Öğrencilerin kardeş sayılarının öğrenilmesi amacıyla yöneltilen soruya verilen yanıtlara göre, öğrencilerin görece çoğunluğunun beşte iki (%40,56) oranında iki kardeş oldukları ve bunu yaklaşık üçte bir (%31,89) oran ile üç kardeş olduğunu ifade edenler izlemektedir.

Geriye kalan yanıtlar oranlarına göre sırasıyla; dört kardeş olduğunu belirtenler (%16,33), tek çocuk olduğunu belirtenler (%5,36), 5 kardeş olduğunu belirtenler (%4,08), 6 ve 8 kardeş olduğunu belirtenler eşit düzeyde (%0,77) ve 7 kardeş olduğunu belirtenler (%0,26) olarak karşımıza çıkmıştır. Öğrencilerin ekser ağırlığı 2-3 kardeşten oluşmakta olup bu oran Türkiye ortalaması ile örtüşmektedir. Verilerin sağlığı ve öğrencilerin tecrübesi açısından doğru bir hedef kitlenin seçildiği görülmektedir.

Tablo 4: Ailelerin Aylık Gelirleri

TL	Sayı	Yüzde
0-1603	24	6,1
1604-1999	18	4,6
2000-2999	105	26,8
3000-4999	164	41,8
5000+	81	20,7
Toplam	392	100,0

Öğrencilerin %6,12'si ailelerinin aylık gelirlerinin 2018 yılı itibarıyla geçerli olan asgari ücret ve daha alt düzeyde gelire sahip olduğunu belirtmiş, %4,59'u ailelerinin aylık gelirinin 1604-1999TL aralığında olduğunu ifade etmiştir.

Katılımcıların ailelerinin gelir durumuna bakıldığında, aylık geliri 2000-2999 TL aralığında olan aileler %26,8'ini oluştururken, %41,8'ini aylık geliri 3000-3999 aralığında olan aileler oluşturmaktadır. Bununla beraber ailesinin aylık gelir düzeyi 5000 TL'nin üzerinde olduğu yanıtını veren öğrencilerse beşte birini(%20,7'sini) oluşturmaktadır.

Öğrencilerin ekonomik açıdan yeterli düzeyde olmamaları, diğer sorunların oluşmasına veya artmasına sebep olmaktadır. Katılımcı öğrencilerin aileleri ekonomik olarak Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bu da öğrencilerin eğitim sürecinde aile tarafından mali açıdan desteklenmelerini daha kolay kılmaktadır.

Tablo 5: Üniversite eğitim hayatınızda aylık harcama miktarınız nedir?

TL	Sayı	Yüzde
0-399	41	10,5
400-799	151	38,5
800-1199	140	35,7
1200-1499	53	13,5
1500+	7	1,8
Toplam	392	100,0

Katılımcıların eğitim hayatlarında aylık harcama miktarları sorulduğunda, aylık geliri 399 TL ile sınırlı

olan öğrenci %10,5'ünü oluştururken, çoğunluğunu (%38,5'ini) aylık harcama miktarı 400 TL ile 799 TL aralığında olan öğrenciler oluşturmakta bunu da %35,7 oranıyla aylık harcaması 800 TL ile 1199 TL arasında olan öğrenciler takip etmektedir.

Aynı zamanda ankete katılan öğrencilerin %13,5'u aylık gelirlerinin 1200 TL ile 1499 TL arasında olduğunu, %1,8'i ise aylık harcamalarının 1500 TL'nin üzerinde olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin aylık harcamalarının çoğunlukla ortalama seviyede olduğu görülmekte ve bu da oluşan ya da oluşabilecek sorunların maddi kaynaklı olmayacağını göstermektedir.

Tablo 6: Üniversite eğitimi için farklı bir ilden mi geliyorsunuz?

Farklı İlden Gelme	Sayı	Yüzde
Evet	311	79,3
Hayır	81	20,7
Toplam	392	100,0

Katılımcıların beşte dördü (%79,3'ü) üniversite eğitimi için farklı bir ilden geliyorken, beşte birlik kısmı üniversite eğitimini aynı şehirde tamamlamakta olduğunu ifade etmiştir. Bu durum, öğrencilerin çoğunluğunun üniversite eğitimine başlarken çevresinin değiştiğini ve dolaylı olarak sorunlara yol açabileceğini göstermektedir.

Tablo 7: Sınıf Kategorisi

Sınıf	Sayı	Yüzde
1	92	23,5
2	100	25,5
3	105	26,8
4	95	24,2
Toplam	392	100,0

Sınıf düzeyi öğrenci sorunlarının çözümünde önemli bir unsurdur. Öğrencilerin 1., 2., 3. ve 4. sınıf olarak ayrıştırılması karşılaştıkları sorunlara yapılacak müdahalelerin şekillenmesinde etkili olacak ve yine sorunlara yönelik koruyucu-önleyici çalışmaların yapılandırılmasında kolaylık sağlayacaktır.

Tablo 8: Anne – Baba Mesleği

Annelerin Mesleği Nedir?			Babaların Mesleği Nedir?		
Meslek	Sayı	Yüzde	Meslek	Sayı	Yüzde
Çalışmıyor	272	69,4	Çalışmıyor	31	7,9
İşçi	29	7,4	İşçi	93	23,7
Memur	64	16,3	Memur	129	32,9
Esnaf	11	2,8	Esnaf	36	9,2
Serbest meslek	12	3,1	Serbest meslek	39	9,9
Diğer	4	1,0	Diğer	64	16,3
Toplam	392	100,0	Toplam	392	100,0

Katılımcıların annelerinin mesleklerine baktığımızda, %16,3'ü memur, %7,4'ü işçi, %3,06'sı serbest meslek sahibi ve %2,8'inin de esnaf olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %1,02'lik bir kısmı da annesinin bu kategorilerin dışında bir statü veya meslek grubunda yer aldığını belirtmiştir. Yanıtlara bakıldığında öğrencilerin annelerinin büyük çoğunluğunun çalışmadığı dolayısıyla ailenin ekonomik geçiminin büyük ölçüde baba tarafından sağlandığı görülmektedir. Türkiye'de çalışan kadın oranı üçte bir oranda olup bu veri Türkiye ortalaması ile benzerlik göstermektedir.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin %32,91'inin babaları memur statüsünde çalışmakta ve bu yanıtı oranlarına göre sırayla; %23,72 işçi, %16,33 diğer meslek grubu, %9,95 ile serbest meslek, %9,18 ile esnaf ve %7,91 ile çalışmayanlar takip etmektedir. Diğer seçeneğini işaretleyenlerin oranının yüksek olması, babalarının emekli olduğunu belirten öğrenci sayısının yüksek olmasıyla bağlantılıdır. Sonuçlara bakıldığında katılımcıların yarısından fazlasının babası işçi ve memur statüsünde çalışmaktadır.

Tablo 9: Üniversite eğitim hayatınızda herhangi bir yerden burs alıyor musunuz?

Burs Alma Durumu	Sayı	Yüzde
Evet	178	45,4
Hayır	208	53,1
Toplam	386	98,5
Cevapsız	6	1,5
Toplam	392	100

Katılımcılara “Üniversite hayatınızda bir yerden burs alıyor musunuz?” sorusu sorulduğunda, %53,1’i bu soruya burs almadıklarını belirten ‘hayır’ cevabı verirken %45,4’ü burs aldıklarını belirten ‘evet’ cevabını vermiştir. Öğrencilerin yarısından fazlasının burs alıyor olması ekonomik açıdan zor durumda olduklarını ve ailelerinin haricinde başka bir kişi ya da kurumdan maddi bir desteğe ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Burs veren kişi ve kurumların genel olarak öğrencinin sadece öğrenci olmasıyla burs vermediği, aynı zamanda öğrenciden ekonomik yoksunluk içerisinde olduğunu belgelendirmesinin de istenildiği düşünüldüğünde öğrencilerin yarısından fazlasının maddi anlamda bazı zorluklar yaşadıkları ve burs alabilmek için başvuru, takip vs. gibi bir çaba sarf ettikleri görülebilmektedir.

Tablo 10: Üniversite eğitiminiz süresinde nerede ikamet ediyorsunuz?

İkamet Yeri	Sayı	Yüzde
Ailemin yanında	75	19,1
Devlet yurdunda (KYK)	64	16,3
Özel yurttan-apartta	123	31,4
Evde (tek başına)	29	7,4
Evde (arkadaşlarıyla birlikte)	101	25,8
Toplam	392	100,0

Araştırma profilini oluşturan öğrencilerin yaklaşık üçte biri (%31,4’ü) özel yurttan/apartta kaldığını belirtirken bu oranı dörtte bir(%25,8) oranıyla evde arkadaşlarıyla birlikte kalan öğrenciler, beşte biri (%19,1’i) ile de ailesinin yanında kalan öğrenciler takip etmektedir. Katılımcıların %16,3’ü devlet yurdunda kaldığını belirtirken, %7,4’ü de evde tek başına kaldığını ifade etmiştir.

Buradaki verilerden hareketle, öğrencilerin büyük çoğunluğunun kalabalık yaşam alanlarında yaşamakta olduğu gözlemlenmiştir. Bu yaşam alanlarının niteliği ve kalitesi ayrı bir tartışma konusu olmakla birlikte öğrencilerin kalabalık ortamda yaşamalarının ders çalışma ortamlarını kısıtladığı, dolayısıyla akademik başarılarını olumsuz yönde etkilediği düşünülmekte olup maddi yetersizlikler nedeniyle öğrencilerin kalabalık ortamlarda yaşadıkları değerlendirilmektedir.

Gelir Gider Dengesi ve Barınma Yeri

Araştırmaya katılan öğrencilerin barındığı yerler ele alınacak olursa; öğrencilerin neredeyse üçte biri (%31,4) özel yurttan-apartta, dörtte biri (%25,8) arkadaşlarıyla birlikte evde, beşte biri (%19,1) ailesinin yanında, %16,3’ü devlete bağlı (KYK) yurtlarda ve %7,4 ise tek başına bir evde yaşadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin aylık harcama miktarları ile ilgili istatistikler incelendiğinde, öğrencilerin; %38,5’lik kısmının 400-799 TL arası, %35,7’lik kısmının 800-1199 TL arası, %13,5’lik kısmının 1200-1499 TL arası, %10,5’lik kısmının 0-399 TL arası ve %1,8’lik kısmının ise 1500 TL ve üzerinde aylık harcama miktarı olduğu gözükmektedir.

Tablo 11: Aylık Harcama Miktarı ve Barınma Yeri İlişkisi

Aylık Harcama Miktarı ve Barınma Yeri İlişkisi		Üniversite eğitiminiz süresinde nerede ikamet ediyorsunuz?					Toplam	
		Ailemin yanında	Devlet yurdunda (KYK)	Özel yurtta-apartta	Evde (tek başına)	Evde (arkadaşlarıyla birlikte)		
Üniversite eğitimi hayatınızda aylık harcama miktarınız nedir?	0-399	Sayı	26	10	4	0	1	41
		%	63,4%	24,4%	9,8%	0,0%	2,4%	100,0%
		%	34,7%	15,6%	3,3%	0,0%	1,0%	10,5%
	400-799	Sayı	49	43	41	7	11	151
		%	32,5%	28,5%	27,2%	4,6%	7,3%	100,0%
		%	65,3%	67,2%	33,3%	24,1%	10,9%	38,5%
	800-1199	Sayı	0	4	60	14	62	140
		%	0,0%	2,9%	42,9%	10,0%	44,3%	100,0%
		%	0,0%	6,3%	48,8%	48,3%	61,4%	35,7%
	1200-1499	Sayı	0	7	18	2	26	53
		%	0,0%	13,2%	34,0%	3,8%	49,1%	100,0%
		%	0,0%	10,9%	14,6%	6,9%	25,7%	13,5%
	1500+	Sayı	0	0	0	6	1	7
		%	0,0%	0,0%	0,0%	85,7%	14,3%	100,0%
		%	0,0%	0,0%	0,0%	20,7%	1,0%	1,8%
Toplam	Sayı	75	64	123	29	101	392	
	%	19,1%	16,3%	31,4%	7,4%	25,8%	100,0%	
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

$$X^2=265,420 \quad df=16 \quad p=0,000$$

Öğrencilerin kaldıkları yer ve harcama miktarları arasında yapılan çapraz tablo analizi ve ki-kare testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0,05$). Aylık en fazla 399 TL harcama yaptığını belirten öğrencilerin %63,4 gibi önemli bir kısmının ailesinin yanında yaşadığı, dörtte birinin (%24,4) ise devlet yurdunda (KYK) ikamet ettiği ortaya koyulmuştur. Aylık harcama miktarı 400-799 TL arasında olan öğrencilerin üçte biri (%32,5) ailesinin yanında, %28,5'i devlet yurdunda (KYK), %27,2'si özel bir yurtta-apartta, geriye kalan kısmı ise farklı yerlerde ikamet etmektedir.

Aylık harcaması 800 TL ve üzerinde olan hiçbir öğrencinin ailesinin yanında yaşamadığı görülmüş ve devlet yurdunda yaşayanların oranı ise oldukça düşük (%5,5) olarak saptanmıştır. Benzer şekilde 800-1199 TL arası harcama yaptığını ifade eden öğrencilerin %44,3'ü arkadaşlarıyla birlikte evde, %42,9'u ise özel yurtta-apartta yaşamaktadır. 1200-1499 TL arası harcama yapan öğrencilerin neredeyse yarısı (%49,1) arkadaşlarıyla birlikte evde ve üçte biri (%34) özel yurtta-apartta yaşadığını belirtmiştir. 1500TL ve üzerinde harcama yapan öğrencilerin %85,7'sinin evde tek başına yaşadığı görülmekteyken geriye kalan %14,3'ünün ise arkadaşlarıyla birlikte evde yaşadığı belirlenmiştir.

Toplanmış olan verilerden hareketle, harcama miktarı arttıkça üniversite öğrencilerinin, aile yanında ve devlet yurdunda kalmaktan ziyade kendisini daha özgür hissettiği ortamlarda yaşamayı tercih ettiği görülmektedir. Maddi durumu en yüksek seviyede olan öğrencilerin tek başına yaşamayı tercih etmesi bu durumu doğrulamaktadır. İlgili tablo diğer bir bakış açısıyla yorumlandığında ise evde tek başına yaşayanların arkadaşlarıyla bir evde yaşayanlara göre masraflarının daha fazla olduğu, yine evde arkadaşlarıyla yaşayanların ya da devlet yurdunda kalanların ailesiyle birlikte yaşayan öğrencilere göre daha fazla harcama yaptıkları anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki tablodan çıkarılabilecek önemli hususlardan bir tanesi ise devlet yurtlarında kalan öğrencilerin aylık harcama miktarlarının diğerlerine kıyasla daha az olduğudur. Devlet yurtlarının

bulunmasının belki de en önemli fonksiyonlarından bir tanesi olan öğrencilerin geçim ve barınma ihtiyacını kolaylaştırarak onlara destek sunma görevinin bir ölçüde gerçekleştirildiği görülmekteyken devlet yurdunda kalmakta olan öğrencilerin oran olarak az olduğu da dikkatlerden kaçmamaktadır. Üniversite öğrencilerine bahsi geçen desteğin sağlanması için yeterli kontenjanın bulunmaması bir neden olabileceği gibi öğrencilerin maddi imkânları çerçevesinde daha özgür yaşama eğiliminde olması da devlet yurtlarının tercih edilme oranını azaltmaktadır şeklinde bir değerlendirme de yapılabilir.

Tablo 12: Barınma Yeri ve Maddi İmkânsızlık İlişkisi

Barınma Yeri ve Maddi İmkânsızlık İlişkisi			Kaldığım evde/yurtta maddi imkânsızlıklar sebebiyle yaşıyorum.					Toplam
			Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılmıyorum ne katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum	
Üniversite eğitiminiz süresinde nerede ikamet ediyorsunuz?	Ailemin yanında	Sayı	50	16	9	0	0	75
		%	66,7%	21,3%	12,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		%	29,1%	12,0%	20,0%	0,0%	0,0%	19,2%
	Devlet yurdunda (KYK)	Sayı	5	18	14	14	13	64
		%	7,8%	28,1%	21,9%	21,9%	20,3%	100,0%
		%	2,9%	13,5%	31,1%	63,6%	68,4%	16,4%
	Özel yurttan apartta	Sayı	39	60	16	8	0	123
		%	31,7%	48,8%	13,0%	6,5%	0,0%	100,0%
		%	22,7%	45,1%	35,6%	36,4%	0,0%	31,5%
	Evde (tek başına)	Sayı	11	15	2	0	0	28
		%	39,3%	53,6%	7,1%	0,0%	0,0%	100,0%
		%	6,4%	11,3%	4,4%	0,0%	0,0%	7,2%
	Evde (arkadaşlarımla birlikte)	Sayı	67	24	4	0	6	101
		%	66,3%	23,8%	4,0%	0,0%	5,9%	100,0%
		%	39,0%	18,0%	8,9%	0,0%	31,6%	25,8%
Toplam	Sayı	172	133	45	22	19	391	
	%	44,0%	34,0%	11,5%	5,6%	4,9%	100,0%	
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

$$\chi^2=158,034 \quad df=16 \quad p=0,000$$

Bir diğer soru üzerinden gitmek gerekirse; tabloya göre, araştırmanın katılımcıları arasında barınmakta olduğu yerde maddi imkânsızlıklar sebebiyle yaşadığını ifade eden öğrencilerin oranı %10,5 olarak belirlenmiştir. Kaldığı evde/yurtta kalmasının maddi imkânsızlıklar ile alakası olmadığını söyleyen öğrencilerin oranı %78 seviyesinde ve bu konuda kararsız kalanlar ise %11,5 düzeyinde olmuştur. Buna göre barındığı yerden memnun olmayan öğrencilerin oranının çok ciddi seviyelerde olmadığı, öğrencilerin dörtte üçünün kaldığı yerden memnun olduğu çıkarımı yapılabilir.

Öğrencilerin barındıkları yerler ve buralardan memnun olma durumlarını tespit etmek için “Üniversite eğitiminiz süresinde nerede ikamet ediyorsunuz?” sorusu ile “kaldığım evde/yurtta maddi imkânsızlıklar sebebiyle kalıyorum” sorusuna verilen yanıtlar arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını ölçmek adına bu iki soru çaprazlanarak ki-kare testi yapılmıştır. Buna göre, bu iki soru ve soruya verilen yanıtlar arasında ilgili istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($p<0,05$).

Öğrencilerin verdikleri yanıtlar değerlendirilecek olursa, ailesinin yanında ikamet etmekte olan öğrencilerin %88'i kaldığı yerde maddi imkânsızlıklar sebebiyle yaşamadığını belirtirken kalan %12 ise

verdiği yanıtta kararsız kalmıştır. Ailesinin yanında kalmakta olup bulunduğu yerde maddi imkânsızlıklar sebebiyle yaşadığını ifade eden bir öğrenci bulunmamaktadır. Devlet yurdunda (KYK) barınmakta olan öğrencilerin %42'2'si “kaldığım yerde maddi imkânsızlıklar sebebiyle kalıyorum sorusuna” katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum yanıtlarını vermiştir. Aynı soru için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum yanıtlarını verenlerin oranı özel apartta-yurtta kalanlar için %6,5 düzeyindeyken tek başına evde kalanlarda bu oran %0, arkadaşlarıyla birlikte evde kalanlarda ise %5,9 seviyesinde olmuştur.

Verilen yanıtlardan hareketle, üniversite öğrencilerinin büyük çoğunluğunun devlet yurtlarını fiyat olarak daha cazip bir barınma yeri olarak gördüğü söylenebilir. Yalnız fiyattaki bu cazibe öğrencilerin yurttan çeşitli sebeplerle (oda arkadaşları, giriş çıkış saatleri, kurallar, sınırlılıklar vb.) memnun olmasına engel olmaktadır. Böylece öğrencilerin barınacağı yeri tercih ederken fiyat konusuna dikkat ettiği fakat sadece fiyat uygunluğunun memnun kalmalarını sağlamadığı, fiyat dışında bir takım arayışlar içerisinde oldukları görülmektedir. Özellikle özgürce hareket etme, kalacağı arkadaşları tercih edebilme gibi faktörler öğrencilerin barınacak yer tercihlerinde etkili olduğu yorumu yapılabilir.

Barınma Yeri ve Sağlık

Araştırmaya katılan öğrencilerin üçte biri (%32,3) sağlıkları ile ilgili kaygı taşıdıklarını ifade etmişlerdir. Sağlığı konusunda herhangi bir kaygısı bulunmadığını söyleyen öğrenciler yarıdan fazla (%59) olarak karşımıza çıkmışken öğrencilerin %8,7'si kararsız kaldıklarını ifade etmişlerdir. Her ne kadar öğrencilerin çoğunluğunun sağlık konusunda bir kaygısı olmadığı gözükse de üçte birinin bu konuda kaygı taşımasının dikkate alınması gerekir.

Tablo 13: Öğrencilerin Barındıkları Yer ve Sağlık Kaygısı İlişkisi

Barınma Yeri ve Sağlık Kaygısı İlişkisi			Sağlığım için kaygılanıyorum.					Toplam
			Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum ne katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum	
Üniversite eğitiminiz süresinde nerede ikamet ediyorsunuz?	Ailemin yanında	Sayı	29	29	2	0	15	75
		%	38,7%	38,7%	2,7%	0,0%	20,0%	100,0%
		%	27,6%	23,2%	5,9%	0,0%	44,1%	19,2%
	Devlet yurdunda (KYK)	Sayı	10	13	5	35	0	63
		%	15,9%	20,6%	7,9%	55,6%	0,0%	100,0%
		%	9,5%	10,4%	14,7%	38,0%	0,0%	16,2%
	Özel yurttan-apartta	Sayı	25	30	21	40	7	123
		%	20,3%	24,4%	17,1%	32,5%	5,7%	100,0%
		%	23,8%	24,0%	61,8%	43,5%	20,6%	31,5%
	Evde (tek başına)	Sayı	8	2	2	8	8	28
		%	28,6%	7,1%	7,1%	28,6%	28,6%	100,0%
		%	7,6%	1,6%	5,9%	8,7%	23,5%	7,2%
Evde (arkadaşlarıyla birlikte)	Sayı	33	51	4	9	4	101	
	%	32,7%	50,5%	4,0%	8,9%	4,0%	100,0%	
	%	31,4%	40,8%	11,8%	9,8%	11,8%	25,9%	
Toplam	Sayı	105	125	34	92	34	390	
	%	26,9%	32,1%	8,7%	23,6%	8,7%	100,0%	
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

$$\chi^2=139,357 \quad df=16 \quad p=0,000$$

“Üniversite eğitiminiz süresinde nerede ikamet ediyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtlar ile “Sağlığım için kaygılanıyorum” yargısına verilen yanıtlar arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığını

ölçmek için ilgili sorular karşılaştırılmış ve ki-kare testine tabi tutulmuştur. Gerçekleştirilen ki-kare analizi sonucunda bahse konu iki soruya verilen yanıtlar arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Sorulara verilen yanıtlar incelendiğinde, evde tek başına yaşadığını belirten öğrencilerin sağlık durumları hakkındaki kaygıları %57,2 gibi oldukça yüksek bir orandadır. Öğrencilerdeki sağlık kaygısının yüksek olduğu gözükken bir diğer barınma yeri ise devlet yurdu (KYK) olmuştur. Devlet yurdunda kaldığını belirten öğrencilerin yarısından fazlası (%55,6) sağlığı hakkında kaygı duyduğunu belirtmiştir. Özel yurttan-apartta kalan öğrencilerin sağlıkları hakkındaki kaygı düzeyleri %38,2 seviyesinde, ailesinin yanında kalan öğrencilerin ise %20 seviyesinde olmuştur. Sağlık kaygısının en düşük olduğu barınma yeri %12,9 ile arkadaşlarla birlikte kalınan ev ortamı olmuştur.

Özellikle evde tek başına kalanlar ve devlet yurdunda kalanların oranının oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Bu noktada evde tek kalan öğrencinin beslenme ihtiyacı için alışveriş, yemek yapma, ısınma gibi pek çok sorumluluğu tek başına üstlenmek durumunda kalmasının zaman zaman bunları aksatmaya sebep olduğu yorumu yapılabilir. Benzer şekilde devlet yurdunda ise günde 2 öğün (sabah kahvaltısı, akşam yemeği) olarak belli saatlerde çıkan yemeği ders saatleri yüzünden kaçırma, yemeğin sonuna yetişme, ısınma problemleriyle karşılaşma, yurdun ortak yaşam alanı olması dolayısıyla hastalanma korkusu içinde bulunma gibi faktörlerin etkili olduğu söylenebilir.

Barınma Yeri ve Yalnızlık

Bu kısımda barınma yerinin öğrencilerin psikolojisi üzerindeki etkisi incelenmek istenmiştir. Öğrencilere yöneltilen “kendimi yalnız hissediyorum” yargısına verilen yanıtlar kapsamında öğrencilerin yalnızlık hisleriyle ilgili veriler ele alınmıştır. Öğrencilerin üçte birine yakını (%29,1) kendisini yalnız hissettiğini, dörtte bire yakını (%23,3) kendisini yalnız hissedip hissetmediği konusunda kararsız kaldığını ve yarısına yakını (%47,6)’sı ise kendisini yalnız hissetmediğini ifade etmiştir. Kararsızların dağıtılması ile kendisini yalnız hissettiğini ifade eden öğrencilerin oranının beşte iki seviyesine yaklaşacak olması, yalnızlık konusunun öğrenciler açısından ciddi bir problem olması ile sonuçlanmaktadır.

Tablo14: Barınma Yeri ve Kendini Yalnız Hissetme İlişkisi

Barınma Yeri ve Kendini Yalnız Hissetme		Kendimi yalnız hissediyorum.				Toplam	
		Katılmıyorum	Ne katılıyorum ne katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum		
Üniversite eğitiminiz süresinde nerede ikamet ediyorsunuz?	Ailemin yanında	Sayı	40	13	15	7	75
		%	53,3%	17,3%	20,0%	9,3%	100,0%
		%	21,5%	14,3%	23,1%	14,3%	19,2%
	Devlet yurdunda (KYK)	Sayı	20	15	8	21	64
		%	31,3%	23,4%	12,5%	32,8%	100,0%
		%	10,8%	16,5%	12,3%	42,9%	16,4%
	Özel yurttan-apartta	Sayı	49	37	17	20	123
		%	39,8%	30,1%	13,8%	16,3%	100,0%
		%	26,3%	40,7%	26,2%	40,8%	31,5%
	Evde (tek başına)	Sayı	8	10	9	1	28
		%	28,6%	35,7%	32,1%	3,6%	100,0%
		%	4,3%	11,0%	13,8%	2,0%	7,2%
Evde (arkadaşlarıyla birlikte)	Sayı	69	16	16	0	101	
	%	68,3%	15,8%	15,8%	0,0%	100,0%	
	%	37,1%	17,6%	24,6%	0,0%	25,8%	

Toplam		186	91	65	49	391
	%	47,6%	23,3%	16,6%	12,5%	100,0%
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

$$\chi^2=68,069 \quad df=12 \quad p=0,000$$

Öğrencilerin kendisini yalnız hissetme durumu ile barınma yeri ilişkisini ortaya koymak adına katılımcıların bu iki soruya vermiş oldukları yanıtlar arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını görebilmek adına çapraz tablo analizi ve ki-kare testi yapılmıştır. Başvurulan ki-kare testi sonucunda barınma yeri ile yalnızlık hissi arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Buna göre, ailesinin yanında kalanlar arasında kendini yalnız hissedenlerin oranı %29,3 seviyesinde, devlet yurdunda kalmakta olup kendisini yalnız hissettiğini belirtenlerin oranı ise %45,3 gibi önemli bir düzeyde olmuştur. Ayrıca devlet yurdunda kalanların dörtte birine yakını (%23,4) kendisini yalnız hissedip hissetmediği konusunda kararsız kalmıştır.

Özel yurttan-apartta kalan öğrencilerden kendisini yalnız hissettiğini söyleyenler üçte birine yakın (%30,1) ve kararsız kalanlar da aynı şekilde %30,1 seviyesindedir. Evde tek başına kalanlardaki durum ele alındığında, kendisini yalnız hissettiğini belirtenler %35,7 düzeyindeyken bu konuda kararsız kalanlar da aynı şekilde %35,7 seviyesinde olmuştur. Kendisini yalnız hissettiğini belirtenlerin görece en düşük olduğu orana arkadaşlarıyla birlikte evde kalanlarda rastlanmıştır. Buna göre arkadaşlarıyla birlikte kalanların %15,8'i kendisini yalnız hissettiğini, yine %15,8'i kararsız kaldığını söylemiş geriye kalan %68,3'ü ise yalnız hissetmediğini belirtmiştir.

Bu bulgular ışığında, en yüksek yalnız hissetme oranının devlet yurdunda kalanlarda olduğu görülmüştür. Bunun sebebi yurttan kalan öğrencilerin oda arkadaşlarını, oda arkadaşlarının sayısını ve çevresini seçme konusundaki sınırlı özgürlüğü olarak açıklanabilir. Ayrıca kararsızların dağıtılmasıyla devlet yurdunda kendini yalnız hissedenlerin oranının %50'lerin üstüne çıkacak olması, buradaki öğrencilerin psikolojilerinin risk altında olduğu yorumunu yapmaya olanak sağlamaktadır.

Kendisini yalnız hissedenlerin en yüksek olduğu ikinci sırada ise evde tek başına kalanlar gelmektedir. Evde tek başına kalan kişilerin fiili yalnızlığının bu kişilerin psikolojik olarak da yalnız hissetmelerine sebep olması oldukça olası bir sonuçtur. Evde tek başına kalanlardan yalnızlık hissi konusunda kararsız yanıt verenlerin dağıtılmasıyla buradaki yalnızlık hissi oranları da %50 seviyelerine ulaşacaktır.

Özel yurttan-aparttaki yalnızlık oranlarının üçüncü sırada gelmesi de devlet yurdunda kalanların gerekçeleriyle birlikte açıklanabilir. Yurtların ortak yaşam alanı olmasının yanı sıra oda arkadaşları ve arkadaş çevreleri üzerindeki tasarrufların sınırlı olması yalnızlık hissini arttırmaktadır. Buradan hareketle yalnızlık hissini arkadaş çevresi seçimindeki özgürlükle ilişkili olduğu söylenebilir.

SONUÇ

Çalışmanın sonuçları üniversite öğrencilerinin barınma sorunlarının sağlıkları konusunda kaygı durumları ve yalnızlık duyguları hakkında önemli bilgiler vermektedir. Son yıllarda devlet yurtlarında hem nicelik hem de nitelik olarak gözle görülür bir artış olmasına rağmen devlet yurdunda kalan öğrencilerin diğer mekânlarda kalan öğrencilere göre çok daha fazla yalnızlık duygusu içerisinde oldukları tespit edilmiştir. Devlet yurdunda kalan öğrencilerin kalacakları oda arkadaşlarını seçememeleri, idare tarafından genellikle rastgele bir şekilde odaların belirlenmesinin öğrencilerin kendilerini yalnız hissetme durumlarını arttırdığı düşünülmektedir. Yine araştırma sonucunda arkadaşlarıyla birlikte evde kalan öğrencilerin kendilerini diğer yerlerde kalanlara göre daha az yalnız hissettikleri, daha sıcak ve samimi ilişki kurabildikleri anlaşılmaktadır. Bir diğer açıdan konuya bakıldığında ise üniversiteye başlayarak yeni bir şehre ve yeni bir ortama gelen öğrenciler ilk yıllarda tanıdıkları arkadaşları olmadığından, özellikle maddi durumu tek başına bir ev kiralayacak kadar yeterli olmayan öğrenciler zaruri olarak devlet yurdunda kalmakta daha sonradan yurttan ve/veya okuldan edindiği arkadaşları ile birlikte ev kiralayarak birlikte eve çıkabilmektedir. Bu değerlendirmeden hareketle yurttan kalan öğrencilerin kendilerini daha yalnız hissetmiş olabilecekleri, evde kalanların da anlaştıkları arkadaşları ile birlikte uyum içerisinde aynı evde kaldıklarından dolayı

kendilerini yalnız hissetmedikleri düşünülmektedir.

Evde tek başına yaşayan ve devlet yurdunda kalan öğrencilerin sağlıkları konusunda endişe içerisinde oldukları araştırmanın diğer sonuçlarından biridir. Evde tek başına yaşamak aynı zamanda yalnızlaşmayı beraberinde getireceğinden ve toplumdan kendini soyutlayarak yeterince sosyalleşememe gibi olumsuz bir sonuç doğuracağından psiko-sosyal açıdan sağlıklı görünmemektedir. Evde tek başına yaşayan öğrencinin herhangi bir kaza veya hastalık durumunda, yakınlarına ve sağlık kuruluşlarına haber verebilecek bir kişinin yanında olmaması nedeniyle sağlığından endişe duyduğu düşünülmektedir. Yine hem evde tek başına kalan hem de devlet yurdunda kalan öğrencilerin ısınma, yeme içme gibi sorunlar yaşayabilecekleri ve hastalandıklarında kendilerine yardımcı olabilecek kendileriyle ilgilenebilecek derecede bir yakın arkadaşına sahip olmamaları nedeniyle sağlıkları konusunda kaygı duydukları düşünülmektedir.

Araştırmanın bir diğer sonucu olarak öğrencilerin maddi zorluklardan dolayı devlet yurdunu tercih ettikleri görülebilmektedir. Toplu yaşamın getirmiş olduğu “yeterli ve düzenli ders çalışma imkânlarının az olması, gürültü ve yüksek ses olması, giriş çıkış saatlerinin sınırlı olması, oda arkadaşları ile anlaşamama” gibi olumsuzluklardan dolayı maddi durumu daha iyi olan öğrencilerin arkadaşları ile ev tutmayı ya da özel yurttan veya aparttan kalmayı devlet yurdunda kalmaya tercih ettiği görülebilmektedir. Öğrenciler açısından düşünüldüğünde devlet yurdunun tek cazibesi maddi olarak daha az masraflı olmasıdır.

Tüm bu sonuçlardan hareketle öğrencilerin maddi zorluklarla baş edebilmeleri, sağlıkları konusunda endişe duymadan ve kendilerini yalnız hissetmeden öğrenim hayatlarını tamamlayabilmelerini temin edebilmek amacıyla öğrencilerin üniversiteye ilk adım attıkları andan itibaren kendileriyle ilgilenecek bir rehber/danışman görevlendirilmesi, üniversite bünyesinde kurulacak sosyal hizmet biriminin yeni başlayan öğrencilere rehberlik yapması uygun olacaktır. Ayrıca devlet yurdunda kalacak olan öğrencilerin KYK müdürlüğü tarafından gerekirse uygun testlere tabi tutularak birbirleriyle anlaşabileceği düşünülen (karakterleri uyumlu, aynı memleketten, aynı bölümden vs.) öğrencilerin ilk etapta aynı odada kalmaları sağlanabilir. Süreç içerisinde öğrencilerin görüşleri ve fikirleri doğrultusunda oda değişiklikleri yapılabilir. Öğrencilerin toplu yaşamın getirdiği olumsuzluklardan kurtarılması ve daha sağlıklı bireyler olarak öğrenimlerini tamamlayarak hayata adım atmaları amacıyla bundan sonra yapılacak olan devlet yurtlarının ev şeklinde dizayn edilmesi ve birbirleriyle anlaşan öğrencilerin aynı evi paylaşmalarının sağlanması mümkün olacağı gibi üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin ilk birkaç ay misafirhane tarzı bir mekânda konaklamasının sağlanarak daha sonradan tanıştığı birkaç arkadaşıyla birlikte ev tutabilmesi için kira desteği gibi yardımlar yapılması uygun görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Baymur, F. (1961). “Lise ve Dengi Okullara Devam Eden Öğrencilerin Problemleri.” Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi Test ve Araştırma Bürosu.
- Ersoy, A.F. ve Arpacı, F., (2003). “Üniversite Öğrencilerinin Konut Koşullarının Ve Konutta Yaşamayı Tercih Etme Nedenlerinin İncelenmesi.” *Millî Eğitim Dergisi*, 158.
- Filiz, Z. ve Çemrek, F. (2007). “Üniversite Öğrencilerinin Barınma Sorunlarının Uygunluk Analizi İle İncelenmesi.” *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 207-224
- Güldiken, N. Ve Özekicioğlu, H. (2004). “Anadolu Üniversitelerinde Ailelerinden Uzakta Öğrenim Gören Öğrencilerin Barınmaya İlişkin Sorunları.” *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*. 5(1), 163-180.
- İkiz, M. (2008). Yüksek Öğrenim Kredi Ve Yurtlar Kurumu'nda Hizmet Kalitesi ve Müşteri Tatmin Düzeyinin Ölçülmesi: Edirne Selimiye Öğrenci Yurdu Müdürlüğü Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Kacur, M. ve Atak, M. (2011). “Üniversite Öğrencilerinin Sorun Alanları ve Sorunlarla Başetme Yolları: Erciyes Üniversitesi Örneği.” *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (31), 273-297.
- Maslow, A. H. (1943). “A Theory Of Human Motivation.” *Psychological Review*, 50(4), 370-396.
- Özer, B. ve Kurtaran, Y. (2009). “Gençler Ve Barınma.” <https://Tr.Scribd.Com/Document/38680934/Universite-Oğrencilerinin-Barınma-Sorunları-Araştırma-Raporu> -et: 10.02.2019
- Özkan, S. ve Yılmaz, E. (2010). “Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Yaşamına Uyum Durumları (Bandırma Örneği).” *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 5(13), 153-171.

Rukancı, H., & Anameriç, H. (2004). Ortaçağda İlk Üniversiteler. *Felsefe Dünyası*, 39, 170-186.

Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). "Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri". Ankara: Detay Yayıncılık.

Yıldırım, T. (2016). "Farklı Standartta Yurtlarda Barınan Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Karşılaştırılması." *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 31-44.

YÖK, <https://istatistik.Yok.Gov.Tr>, et: 18.02.2019